

PSYCHICKÉ ZDRAVÍ, PŘÍSTUP K PÉČI A EFEKTIVNÍ STRATEGIE POMOCI ROMSKÉ KOMUNITĚ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Zoe Guerrero

ÚVOD

- ❖ Mnoho běžných duševních poruch je formováno různým sociálním, ekonomickým a fyzickým prostředím působícím v různých fázích života; rizikové faktory pro duševní onemocnění jsou silně spojené se sociálními nerovnostmi.
- ❖ Kultura a sociální kontext, tedy jak vnímáme duševní zdraví a nemoci, jak o nich mluvíme a jak s nimi zacházíme, utváří duševní zdraví menšin a mění typy služeb duševního zdraví, které konkrétní menšiny využívají.

AKTIVITY V NÁRODNÍM ÚSTAVU DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ

- ❖ Porozumění - přehled světové literatury na téma duševního zdraví Romské populace a přístupu k duševní péči
- ❖ Získání lepšího porozumění – kvalitativní rozhovory pro lepší pochopení překážek a příležitostí pro zvýšení povědomí o duševním zdraví a zlepšení služeb pro Romskou populaci – stanovení úrovně hledání pomoci a stigmatizace související s duševním zdravím
- ❖ Zlepšení života – do budoucna navrhování a testování programů v oblasti duševního zdraví odpovídajících potřebám Romské populace
- ❖ Budoucnost - udržitelné systematické změny

DUŠEVNÍ ZDRAVÍ ROMSKÉ POPULACE – PŘEHLED SVĚTOVÉ LITERATURY

Vyšší úroveň úzkosti a deprese ve srovnání s podobnými neromskými obyvateli.

(Goward et al. 2006)

Romové sami reportují nízkou úroveň duševní pohody.

(Warwick-Booth et al. 2017, Kolarcik et al. 2009)

Možná vysoká komorbidity s fyzickým zdravím, jako jsou kardiovaskulární problémy, cukrovka a astma.

(Lau et al. 2011, Zelko et al. 2014)

Horší výsledky v oblasti duševního zdraví u romských žen v porovnání s muži.

(Cemlyn et al. 2009, Evropská komise, 2011)

Duševní zdraví dětí – romské děti mají vyšší riziko internalizace a externalizace duševních poruch než neromské děti.

(Lee et al. 2014)

DUŠEVNÍ ZDRAVÍ ROMSKÉ POPULACE – PŘEHLED LITERATURY

Duševní zdraví silně souvisí se sociálními aspekty jako je bezpečné bydlení, ekonomická stabilita (Warwick-Booth et al. 2017)

Špatné psychické zdraví se často vyskytuje v souvislosti s mnoha problémy, jako je diskriminace, rasismus a obtěžování, stejně jako časté vystěhování a následná nestabilita (Race Equality Foundation, 2008)

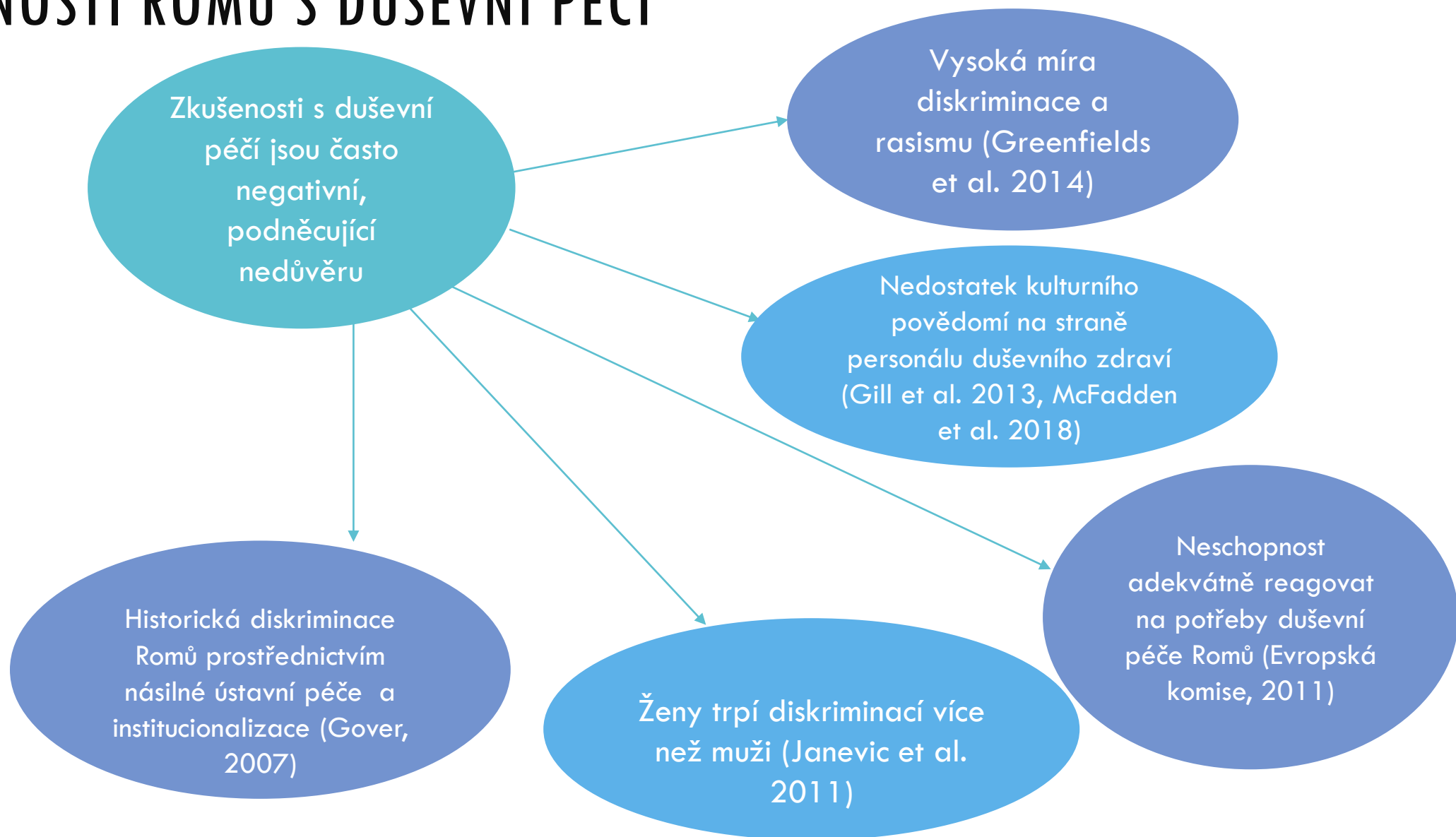
Důležitými aspekty zdravotních výsledků je vztah mezi kulturní identitou, socioekonomickým postavením a rasovou diskriminací (Smith et al. 2013)

PŘÍSTUP K PÉČI

- ❖ Prvním místem kontaktu se službami je nejčastěji primární zdravotní péče jako jsou například praktičtí lékaři (Goward et al. 2006)
- ❖ Úroveň vzdělání/gramotnosti jsou klíčovými překážkami v komunikaci se zdravotnickými službami (Warwick-Booth et al. 2017, Smolinska-Poffley et al. 2012, Lane et al. 2010)
- ❖ Nedostatek specializovaných služeb pro Romy – například pro mladé muže v riziku sebevraždy, apod. (Rovnost a lidská práva, 2011)

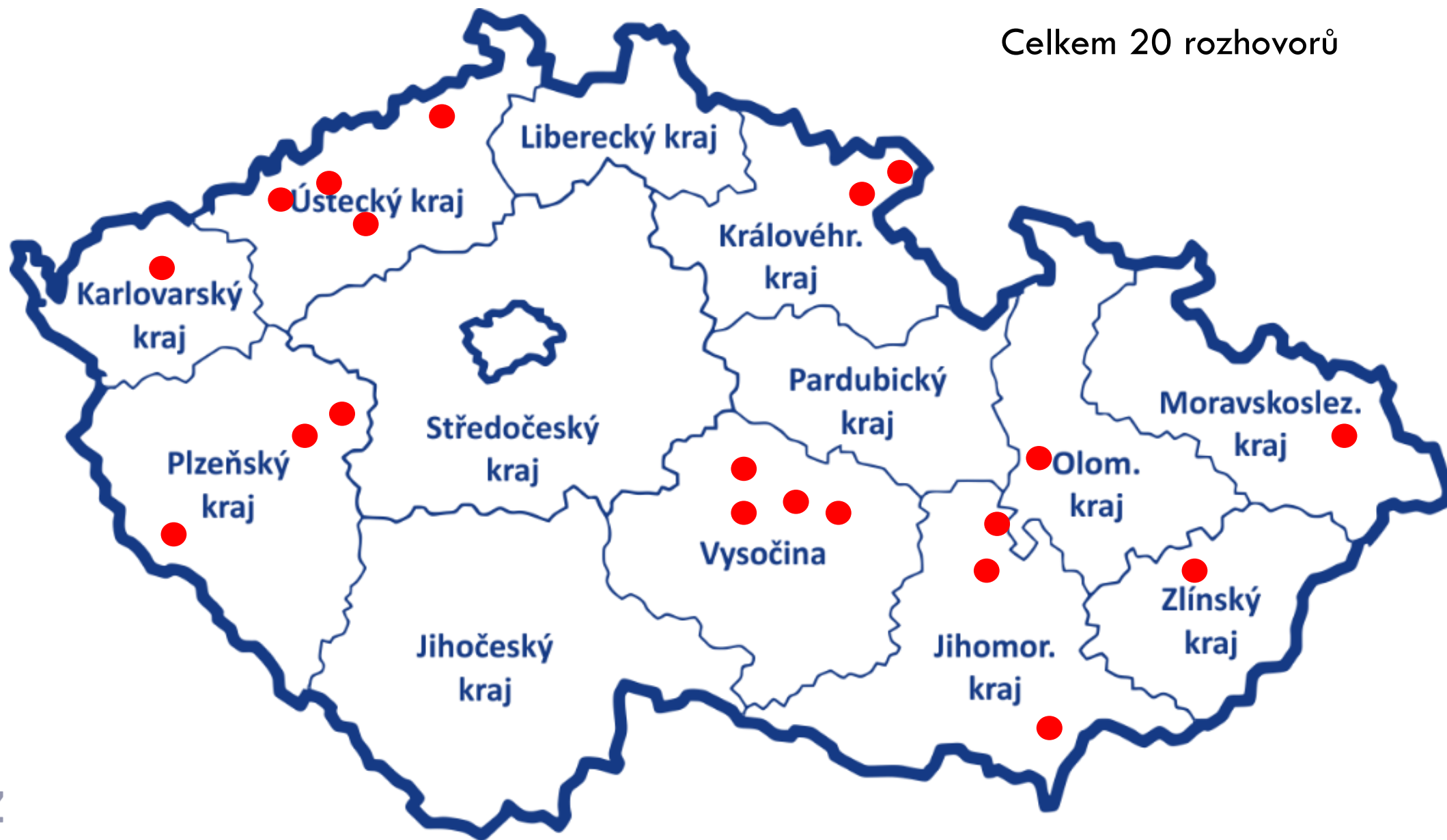
ZKUŠENOSTI ROMŮ S DUŠEVNÍ PÉČÍ

ROZHOVORY - METODIKA

- ❖ Účastníci rozhovorů byli mediátoři zdraví pod Státním Zdravotním Ústavem a projektem “Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.”
- ❖ Rozhovor měl čtyři části:
 - ❖ Zkoumání pojmů a konceptů duševního zdraví z perspektivy mediátorů
 - ❖ Epidemiologie – ptali jsme se na výskyt nadužívání alkoholu a drog, hazardních her, symptomy úzkostí, deprese, a obecný wellbeing
 - ❖ Stigmatizace či postoje vůči duševnímu onemocnění a osobám s duševním onemocněním
 - ❖ Dostupnost a efektivita péče o duševní zdraví

Celkem 20 rozhovorů

ROZHOVORY - VÝSLEDKY

- ❖ Hlavním důvodem psychických potíží je dle mediátorů finanční a bytová nestabilita, nebo prostředí ve kterém se nachází jejich klienti.
- ❖ Nejčastěji se mediátoři setkávají s problémovým nadužíváním drog a alkoholu, dále pak často jmenují depresi a úzkosti.
- ❖ Sami klienti často odkládají návštěvu psychiatra/psychologa kvůli nedostatku znalostí ohledně duševního zdraví nebo obav z diskriminace jak v komunitě tak mimo ní.
- ❖ Přístup k péči je limitovaný, obzvláště pak ve vyloučených lokalitách.
- ❖ Péče je neefektivní primárně z důvodu nepochopení mezi lékaři a pacienty, často se pak objevují případy rasismu nebo předsudků.

VÝHLED DO BUDOUCNA

- ❖ Epidemiologický výzkum – adaptace škál PHQ9, GAD7, WHO5 pro Romskou populaci
- ❖ Budování kapacit a hlubší kvalitativní výzkum přes zapojení osob přímo z komunit
- ❖ Vytvoření role mediátorů duševního zdraví

DĚKUJI!

Zoe Guerrero
zoe.guerrero@nudz.cz